

Pohjoissaame mukaan Finnaan, Fintoon ja Kotoistuspalveluun

Saamelaisen tieto- ja kulttuuriperintöaineiston
näkyvyyttä ja löydettävyyttä parannetaan.

TEKSTI TUIJA HOLTTINEN, KUVAT MARKO OJA, FINTO JA GIELLAVAHKKU

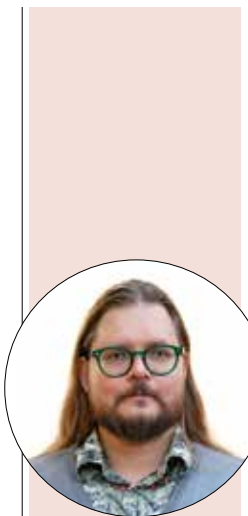
Viime kesänä **Alfred Kordelinin** säätiön tuella alkaneen Saamelaiskielten tuki digitaalisissa palveluissa -hankkeen tavoitteena on edistää saamelaisten kielellisiä oikeuksia ja yhdenvertaisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa laajentamalla saamelaiskielten tukea digitaalisissa palveluissa, jotka hyödyttävät kulttuuria, tiedettä ja oppimista.

Hankkeen projektipäällikkönä toimiva **Niko Partanen** täsmentää, ettei kyseessä ole pelkkä yksittäinen hanke, vaan tavoitteena on luoda entistä laajemmin yhteiskunnan monikielisyyttä tukevaa pysyvää palvelua; yhteistyörakenteet, jotka ovat perustana monipuolisen toiminnan jatkuvalla ylläpidolle.

Vahvaa hankesuunnitelmaa on viety määrätietoisesti eteenpäin yhteistyöverkoston kanssa. Koko hankkeen ajan on pidetty säännöllisesti kokouksia ja sitä kautta luotu pohjaa sille, miten työtä edistetään.

Monipuolista asiantuntijaosaamista

”Laajassa työssä tarvitaan paljon osaajia. Saamenkieliä koskevissa asioissa yhteispohjoismainen asiantuntijaelin Sámi Giellagáldu (Saamen Kielikaltio) vastaa normituksista ja suosituksista. Heidän työnsä on meille merkityksellistä”, Partanen sanoo.

Niko Partanen

Mari Guttorm

”Saamelaiskäräjät puolestaan on nimittänyt meille hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajaksi erinomaisesti toimineen **Tauno Ljetofin**. Meille on todella tärkeää, että otamme huomioon saamelaiset toimijat ja saamelaisyhteisöt. Haluamme kuunnella tarkkaan mitä meiltä halutaan ja toivotaan, ja miten voimme olla palveluidemme kanssa oikeasti hyödyksi. Käytännön työssä meillä on myös Kansalliskirjastossa vahvaa asiantuntemusta, Oulun yliopiston Giellagas-instituutista valmistunut saamelaiskulttuurin asiantuntija **Mari Guttorm**. Pyrimme jakamaan työtä niin, että käytämme sopivassa suhteessa laajoja yhteistyöverkostoja ja Mari Guttormin työpanosta. Tämä on laajamittaista tiimityötä, erityisesti jatkossa.”

Partanen nostaa esiin myös Saamelaismuseum Siidan merkityksen tärkeänä toimijana hankkeessa.

”Kun käännämme Yleistä suomalaista ontologiaa (YSO) pohjoissaameksi, tavoitteena olisi tilanne, jossa käänntämämme termit tulisivat käyttöön niihin järjestelmiin, joissa organisaatiot kuvailevat aineistojaan, mutta samalla myös Finna.fi:hin sekä organisaatioiden omiin Finna-hakupalveluihin kuten Siida.finna.fi:hin. Näin ylläpitämämme palvelut tukevat sekä aineistojen kuvailua että tiedonhakua pohjoissaameksi.”

Saamen kielten viikkoa vietetään viikolla 43. Sen tarkoituksena on nostaa saamen kielten asemaa ja lisätä saamen kielten ja kulttuurin tuntemusta koko yhteiskunnassa.

Työt etenevät

Saamelaiskielten hankkeessa on kolme erillistä kokonaisuutta: Finna, Finto ja Kotoistuspalvelu. Niko Partanen kertoo töiden etenevän hyvin jokaisen kolmen palvelun kohdalla. Pitkän ja huolellisen valmistelujatkon jälkeen on päästy käännöstyöhön.

”Kyseessä on kuitenkin valtavan laaja aineisto, joten työhön on varattava aikaa – ja varauduttava myös eteen tuleviin haasteisiin ja kysymyksiin. Positiivisella mielellä ollaan liikkeellä.”

Tavoitteena yhdenvertaisuus

Niko Partanen kertoo hankkeessa tiedostetun, että pohjoissaame on vain yksi saamelaiskielistä.

”Tavoitteemme on edistää kielellistä yhdenvertaisuutta. Haluamme huomioida laajemmin monikielisyttä yhteiskunnassa ja huomioida

Hanke toteutetaan Alfred Kordelinin säätiön myöntämällä Suuret kulttuurihankkeet -apurahalla.

ALFRED KORDELININ SÄÄTIÖ

myös saamelaisten oikeuden käyttää omaa kieltään. Tässä hankkeessa on nyt mukana pohjoissaame, joka on saamen kielistä suurin. Tarkkoja lukuja on vaikea antaa, mutta saamenkielistä ihmisistä Norjan, Ruotsin ja Suomen valtioiden alueilla pohjoissaamea puhuu suurin osa. Saamelaiskäräjien arvion mukaan Suomessa on noin 10 000 saamelaista.”

Saamelaiskielten tuki -hanke hyödyntää tulevaisuudessa laajemminkin Kansalliskirjaston monikielisyttä.

”Kun meillä tulee jatkossa tarve lisätä johonkin palveluun tai palvelunosaan uusia kieliä tai huomioida monikielisydestä nousevia tarpeita, olemme paljon valmiimpia siihen. Tämä hanke on jo nyt kehittänyt työtapojamme ja kiinnittänyt huomiota uusiin kysymyksiin. Tästä on hyötyä myös lähdetessä edelleen kehittämään monikielisyyden tukea.” ■

MUKANA PROJEKTIN OHJAUSRYHMÄSSÄ OVAT:

- Saamelaiskäräjät
- Saamelaismuseum Siida
- Rovaniemen kaupunginkirjasto / Suomen saamelainen erikoiskirjasto
- Oulun yliopiston Giellagas-instituutti
- UiT Norjan arktisen yliopiston Giellatekno-tutkimusryhmä
- AvoinGLAM-verkosto
- Unicode